

V sredo in saboto
izhaja in velja:

za celo leto . . . 5 for. — kr.
za pol leta . . . 2 „ 70 „
za četrt leta . . . 1 „ 40 „

Po pošti:

za celo leto . . . 6 for. 30 kr.
za pol leta . . . 3 „ 20 „
za četrt leta . . . 1 „ 70 „

SLOVENEK.

„Živi, živi duh slovenski, bodi živ na veke!“

Nar. pesem.

Oznanila.

Za navadno dvestopno versto se plačuje: 5 kr. ktera se enkrat 8 kr. ktera se dvakrat, 10 kr. ktera se trikrat natiskuje; večje pismenke plačujejo po prostoru.

Za vsak list mora biti kolek (štempelj) za 30 kr.

Rokopisi se ne vračajo.

Št. 24.

V Celovcu v sredo 5. aprila 1865.

Tečaj I.

Naloga naših pisateljev v sedajnem času.

(Dalje.)

Prizadevajočim si vstvariti znanstveno književnost nam ni treba ravnati se po tujih narodih n. p. po Nemcih. Mi Slovenci težko da kedaj v književnosti dosežemo Nemce, pa nam tudi treba ni dosegati njih, kar bi takó zastonj bilo. Naša naravnost, naš narodni značaj, naše poslanstvo historično, z eno besedo: vsa naša svojstva narodna kakor Slovanov so vsa druga, nego narodna svojstva Nemcev. Nemški duh se je zakopal ves v papir in književnost, tako da izza teh dveh stvari komej v beli svet pogleduje. Nemci so v svojo književnost, posebno v novejših časih, celo svojo moč vperli ter so skoro sok svojih živcev v folijante in knjižure izcedili. Zato pa njim je tudi steklo, da so svojo književnost do ogromne velikosti dognali, ali tako jo tudi v posebno versto obertnije in zasluzka preobernili. Moglo bi se reči, da je nemški narod postal živa knjižnica celega sveta.

Mi Nemcev v tem posnemali ne bodemo, pa jih tudi ne moremo. Naša narava ni za kaj takega vstvarjena; kar se književnosti tiče, mi bi se prej privadili in sprizajnili z duhom Italijanov ali Francozov, nego Nemcev. Zakaj mišljenje Nemcev je obrnjeno bolj v sebe, med tem ko naše misli hitijo iz nas iskaje okoli, kam da sedejo in kje da se krepkega življenja navzamejo. Mi torej v znanstvenem knjižestvu, kterege nam pa je vendar treba, ne smemo drugega pota nastopiti, nego tistega, ki nam ga naša naravnost pokazuje. Pri nas mora književnost sploh biti taka, kakoršne nam je ravno sedaj treba t. j. da je sredstvo do višje omike, ne pa cilj in konec.

Vsaki ve in zna, da je duhu našega naroda treba svetlosti in hrane, da mu je treba nauka in znanosti, ali nikakor ne znanost zavutih v kake zmedene sisteme in pedantične oblike, ali pa znanost v pajčino abstraktnih kategorij zamotanih, ampak znanosti krepke, zrele, modre, razumne, zdrave in praktične t. j. take znanosti, s katero si zamore naš narod obilno pomagati v djanjskem življenju.

Kar se kolikosti teh naukov tiče, prepričan sem, da našemu narodu ni treba od vsake znanosti celega kupa; njemu bode zadostovalo eno jedilo, med tem ko morebiti kakemu drugemu narodu po tri, po četiri jedil ni dovolj. Našemu narodu — ki ima zdrav um in bister vid — ni treba preobračati folijantov in oprášenih knjižur, da bi se iz njih razuma in modrosti naserkal, ampak treba mu je dušne hrane na mala jedilca, samo da je piča zdrava in krepka. Pri nas je tedaj — ako hočemo znanosti razširiti — največ na to paziti treba, da se to, kar koli se za narod znanstvenega pisalo bode, ne nakopiči in ne piše v velikih delih v kaki abstraktni ali preučeni pisavi, ampak da se piše ali v časopisih ali v bolj malih posebnih delcih in v prostem jeziku. Saj nas skušnja uči, da naši ljudje ne prebirajo radi celih znanstvenih knjig — pa saj prav imajo, da jih ne čitajo, ker bi se morali proti svoji naravi siliti in glavo beliti, dokler bi do

kraja prišli —, ampak oni hočejo, da se čitáje in učé tudi nekoliko kratkočasijo. Zato bi ljudstvu take knjige najljubše bile, ktere bi ga učile in ob enem zabavljale ter bi mu ne pele vedno ene pa tiste, ampak različne nauke in znanosti mu predstavljale.

Po tem edinem potu bi se dal namen, naše ljudstvo podučiti in bolj izobraziti, doseči.

Duh veka silno terka na vrata vsakega naroda ter ga kliče, ne k igri in zabavi, ampak k možatemu delovanju. Izobraženost duha in serca postaja od dne do dne vedno bolj občna; sedaj se ne zahteva samo, da je žlahtna gospoda, ampak da je tudi mestjan, celo borni kmetič, svojemu stanu primerno izobražen. Oglajen pa in omikan človek ne sme več biti tujec v nijednem okrožju znanstva, in akoravno ga ne more do kraja dognati in si ga prisvojiti, vendar naj se ga vsaj toliko nauči, da je zmožen razločevati razmero in zvezo enih naukov z drugimi, da je po takem v stanu razumeti in pojmiti vprašanja življenja sploh in posebej. To je velika škoda in pomanjkljivost, ako se človek v jedno edino znanost zakoplje in zarije, in tako vse druge znanosti zanemari. Tak človek more veljati za tako imenovanega „učenega“ človeka, pedanta, školasta itd.; ali človek v pravem pomenu besede t. j. moder, bistro- in hitroumen in uren, ali „človek od sveta“ ne more pri tem biti. Ali nam v okolnostih sedajnega časa ni toliko treba strogo učenih, kolikor ljudi „od sveta“, modrih ljudi, kterih vednost ne obsega samo edne verste znanja, ampak sega nekoliko bolj široko in visoko okoli sebe. Nam Slovincem je treba poznati bolj dragoceno rudo, nego podzemeljske votline, iz kterih je prišla po težavnem delu na beli dan.

(Konec pride.)

Deržavni zbor.

Prav nič se nam ne širi serce veselja, kedar koli imamo o deržavnem zboru govoriti in pisati. No, pravi marsikteri, ki ga samo mikajo lepe besede, no, te dni je pa vendar kaj lepo bilo! Da, res so govorili, eden hujše spred drugega zoper ministerstvo in njegovo vladanje, ali kaj vse to pomaga, ker se ono preveriti ne da, in vse pri starem ostane? Poslanci naši pa so po besedah nekega angleškega deržavnika „složni v tem, česar nočejo, nesložni pa v tem, kar hočejo.“ Po tem takem je vse, kar se v deržavnem zboru godi, bolj žalostno kot veselo: „očitovanja ni konca ne kraja!“ Komur so lepe besede o ustavnem vladanju vse, najde jih res spet veliko, mi bi pa tudi kaj djanja radi videli, česar pa žalibože! ni skorej nič zaznati. Zatorej ne bomo tú ponavljali, kaj so vsi ti governiki, p. Herbst, Giskra, Kaisersfeld itd. lepega in resničnega govorili in kako so ministerstvu tople pravili. To so pač žalostne reči za ljudstvo in sicer tolikanj bolj, ker vsake baže nadloge čedalje huje pritiskajo — ni denarja ni živeža! Spomnimo pa vendarle govor poslanca Čupra. Ni sicer mož po naši volji in želji, vendar, kar je zadnjič o slavjanski politiki govoril, govoril je prilično prav in je dokazati hotel, naj bi že vendar le-ta kaj veljala.

ali tovarši so mu spet s posmehovanjem odgovorili! Kaže se pa tudi, da g. Šmerling ni več tako zaupljiv in terden v svojih sklepih, kakor je bil nekdanj: že bi jo nekako rad drugim obernal, vendar pa bo po svoji navadi še — čakal! Radovedni smo, kako dolgo?

Avstrijsko cesarstvo.

Dežele notrajno-avstrijske.

§. **Iz Celovške okolice**, 30. marca. (Okrajno zastopništvo.) Slovenski kmetje zaradi radodarnosti in gostoljubnosti po pravici slové; nikoli ni prosil pri nas ubožec zastonj božjega darú; vsak popotnik dobi južine ali večerje, ki jo domači imajo, in v hudem mrazu mirno prenočišče v topli izbi. Ali kar je preveč, je preveč! Beračenje nas hudo nadleguje. Berači romajo od hiše do hiše, in kakšni? Večkrat možje in žene, ki zarudelo znamnje žganjevcino v napihnjenem obrazu nosijo; korenjaki, ki ubogajme prosijo, kakor da bi hotli večí: „Daj! če ne daš, pa vzamem sam“. Ta nadležnost je pa to dobro obrodila, da so se nekteri srenjski predstojniki zdramili in resno začeli ptuje potepuhe iz svoje srenje odganjati. Pa kaj zamoreta eden ali dva še tako iskrena predstojnika, ako ne najdeta podpore od svojih sosedov? Od vseh krajev slišiš besedo: „Vsaka srenja naj skerbi za svoje uboge“; ali kdaj bo ta beseda život, roke in noge dobila? Tedaj, kedar bojo gospodje župani se sosedno združevali, o srenjskih nalogah se posvetovali, svoje policijske in druge oblasti ter dolžnosti vzajemno in enakomerno rabili, to je, kedar bojo srenjski odbori in njihovi predstojniki se pogodili in sami o sebi v nekako prostovoljno sklenjeno okrajno srenjo (Bezirksgemeinde) stopili, v tisto okrajno srenjo, od katere smo želeli, da bi jo bil naš deželni zbor leta 1863 ustavno v novi srenjski zakon postavil. Krepki zavetnik Slovencev v Koroškem deželnem zboru leta 1863, bivši poslanec volivnega okraja Junsko-Velikovškega, je bil svojo bistroumnost spričal, ko je to v 23. seji od 23. februarja 1863 sprožil; če letá in marsiktero druga beseda njegova tisti čas ni obveljala, prišli bojo vendar časi, kjer se bojo okrajne srenje tudi ustavno morale vpeljevati. Brez okrajnih srenj hira vse zdravo, svobodno in koristno srenjsko življenje!

* **Iz Celovea.** (Kupčija s slovenskimi knjigami). „Slovenija“ piše l. 1849 str. 177: „V teh rečeh najden mož nam s Koroškega naslednje piše:

Vzrok, zakaj se knjigoterštvo z razširjanjem slovenskih knjig tako malo peča, je očitno večidel ta, ker so njih založniki na Krajskem in Štajerskem večidel tiskarji ali pisatelji sami, ki tega, kar knjigokupca tiče, ali ne vedó ali vedeti nočejo. Knjigokupec živi od kupčije s takimi bukvami, ktere mu pošiljajo založniki ali ktere sam naroča. On plačuje, kakor slednji obertnik, svoje davke, obresti (čimž) za najeto knjigarnico, draga oznanila po časopisih, itd. Ako pa knjigokupec za svoje stroške, trud in delo od založnika toliko odstotkov (percentov) ne dobi, da mu iz poprodanih bukev mali dobiček ostane, se gotovo nikakor ne more s prodajanjem tacih reči pečati. Ako si knjigokupec kaj naroči, mora tako plačati, kakor vsaki drugi, in le redkokrat, če gotovo plača, se mu kakih 5 do 10 odstotkov pusti; nekteri tirjajo še frankirana pisma. Tudi se je že zgodilo, da je tak založnik kupcu odpisal, da se mu ne ljubi, bukke zavijati in odpravljati. Knjigokupec bi torej mogel gotovo plačati in sicer brez odstotkov, in pa še k tiskarju se dati, in od njega sam robo vzeti.

Kako se zamorejo tedaj pri takih okoliščinah knjigoteržci s slovenskimi bukvami pečati? Zato se po mestih, ki so ali slovenska, ali vsaj od slovenskih prebivavcev obdana, dostikrat najnavadnije slovenske knjižice ne najdejo. Zakaj se dobivajo tiste knjižice, ki so v Celovcu založene, pri vseh knjigarnicah tudi v najmanjših mestih? Zato, ker so založniki sami knjigokupci ter dobro vedó, da mora knjigokupec za svoj trud, delo in stroške tudi svoj dobiček imeti.

To naj si založniki premislijo!“ (Dalje)

□ **V Celovcu** 4. aprila. Včeraj popoldne se je v veliki farni cerkvi slovesno končala pobožnost sv. kronane glave. Sam knezoškof so imeli poslednjo pridigo, potem so bile litanije, zahvalna pesem in blagoslov. Ljudi je bilo toliko, da se je vse terlo. Taka gnječa je bila tudi večidel celi teden. — 31. marca je umerl tukaj g. Miroslav Kokaalj (Kokeil) v 64. letu svoje starosti. Bil je rajni rodú Krajnec in jako učen in znajden naravoslovec. Svojo veliko zbirko je neki zapustil tukajšnjemu deželnemu muzeju. — Vreme je še le večeraj enmalo topleje postalo. Prej pa je še sneg naletal, kakor v naj huji zimi. Bog nam daj skorej lepo vreme!

§ **Slov. Plajberg** 28. sušca 1865. Sprejmi „Slovenec“ nekaj novic iz naše med gorami skrite doline, od ktere se le redko kaj zve, ktera pa vendar dosti potreb, zdaj pa še več rev in nadlog ima. Minulo leto se bo vselej žalostnim prištevali, zakaj toča in povodenj ste nas obiskale, in tukajšnjim prebivavcem dosti škode napravile. Žita se tukaj še v dobrih letih le malo pridela, in vsi ga kupovati morajo. Rež, pšenico in oves je lani toča pobila, in kar je na njivah toča pustila, zavoljo merzlega vremena zoriti ni moglo. Senožeti je obilna mokrota in povodenj potopila. Živina pa zdaj nobene cene nima, tako da revni kmetič res ne ve, odkod bi denar vzel, da bi mogel stibro odrajtati. Zraven nam je pa toliko snega padlo, da se takega stari ljudje o tem času ne spominjajo. Če ravno Cahejeve postave nisem, sega mi vendar sneg še čez glavo, leži ga 5½ čevljev debelo, in če bi se poprejšnji že zlegel ne bil, bi ga 7 čevljev visoko imeli. Zraven pa tak mraz imamo, da se Bogu usmili! Kaj hočejo ljudje početi — poti so vsi zamedeni, klaje za živino že zmanjkuje, in tudi ljudem se dobra ne godi. Setve, že jeseni slabe, bojo se ukončale, ker sneg predolgo skopnel ne bo in zemlja zmerznila ni. Tudi rudarji nobenega zaslužka nimajo, zakaj poprejšnji posestnik tukajšnjega rudarstva je na kant prišel, in od sedajnega posestnika, nekega tergovca v mestu Hamburg-u, ni ne duha ne sluha. Kamorkoli pogledaš, povsod vidiš nadloge, in kamorkoli se podaš, povsod ljudje britko tožijo; tudi v bližnji okolici se tako slabo, morebiti še slaběji godi. Vs zaostaja in počiva zaslužek; obertništvo, rokodelstvo itd., povsod reva in siromaštvo. Veliko je zadolžila gospoda, ki časa in njegovih potreb ni poznala in zastopila in je pri zeleni mizi potari šegi in navadi le postave in ukaze kovala, dežele po stari papirnati cesti vodila in jih zveličati hotla in ni videla ali videti hotla, da ta pot v močvirje pelje, v katerem voz obtičati mora. Obtičal je in še tiči, vse žile bo treba napenjati, da se bo mogel sčasoma izvleči in zasukati na pravo cesto. Nekaj tudi zavoljo te kratkovidnosti morajo zdaj in bojo morale še leta in leta vse mošnje terpeti in se do dna spraznovati. Boljši bode, ali kdaj, kdaj? — tedaj, kedar se bo povsod spoznalo, da je telesno in dušno blagostanje ljudstva, prava omika, kmetijstvo, obertnija, rokodelstvo, ljudska šola itd. prvi namen deržave in da v tem prava sreča,

bogastvo in moč dežel in države tiči — ne pa v kervavih bojih, v puškah in topovih, ne v neštevilnih ukazih in postavah preošabne birokracije, da se s tim le milijonov in milijonov denarja potрати, zraven pa nobena duša pravega dobička nima. Bog nam daj ta čas doživeti, vsa Evropa ga težko težko pričakuje.

(Konec pride.)

F. V. Iz Belaške okolice. (Šolstvo.) Vedno se góde, da so starši zanikerni, da jim ni nič mar za šolo, da za izrejo živine bolj skerbé, kot za izrejo otrok itd. Zali Bog, da je temu resnica, da je preveliko takih staršev, ki pusté svoje otroke — podobo božjo — rasti kakor divja drevesca, kojih nihče ne požlahtnuje, nihče ne obrezuje, nihče ne ravna. Se li takemu drevescu čuditi moremo, ako izraste na vse strani, ako nima gladke skorje, ako donaša kisel in neokusen sad? Koliko solz bi marsiktera mati ne točila, koliko tužnih skerbi bi očeta ne terlo, ko bi vsi starši svoje otroke skerbno v strahu božjem izrejevali!

Pa nisem se namenil, pisati tukaj pridige staršem, čeravno bi rad, ako bi le malo pomoglo, neutrudeno klical: Starši! prihodnost vaših otrok in celega človečanstva imate deloma v svojih rokah, vi otrokom pripravljate nebesa, ali pa jih izročate nesreči in — prekletstvu v naročje! — — Prav se nam zdi, da se zanikarni starši — kot v duhu maloletni (minorén) — pod oskerbnika postavijo. Ker se šole slabo obiskujejo, spodbudilo je to politične urade, malo bolj na ljudske šole gledati. Tako je zdaj naš okrajni urad vsem šolskim in občinskim predstojništvom svojega okraja razposlal zapoved, da se mu ima zanaprej vsako četert leta, t. j. 1. aprila, 1. julija, 1. oktobra in 1. januarja poslati razkaz šolskih zamudkov, in urad (gosposka) bode potem zanikarne starše po postavah kaznoval. Ta razkaz, v kterege pride ime staršev in učencev, število zamujenih ur, vzrok zamude itd., morajo izdelati in podpisati krajni župnik kot pervosednik, župan, krajni šolski ogleda in učitelj. Uradna okolnica veli med drugim: „Znamenito izostajanje iz šole tirja, da se temu nasprotne postave prav natanko izvršujejo; zatorej bode okrajni urad, ki ima o tej reči tudi deželni vladi poročevati, po vsem na to skerbno gledal, da se mu omenjeni razkazi redno pošiljajo“. Se ve, da bode ta naredba med ljudmi dokaj hruša naredila, in da bodo posebno učitelji marsiktero terdo besedo preslišati morali; pa, kdor lepih besedi in opominov ne sluša, naj — čuti, Gotovo je zeló žalostno, da se sedaj — v prehvaljenem stoletju omike in napredka — še nahaja veliko takih že šoli odraslih, t. j. čez 12 let starih otrok, ki nikdar niso šole od znotrej videli, (!) in če pozveduješ po vzroku, najdeš ga skorej vselej pri zanikarnih starših. Prav vesel sem tedaj zaznamoval zapoved deželske gosposke, in mislim, da bode tudi vsakteremu, ki mu je za šolo in napredek kaj mar, po volji. Bog pa tudi razsvetli vse starše, da se kmali odpravijo take naredbe, da ne bode več potreba jih siliti, za omiko in srečo svojih otrok skerbeti!

Spod grada na Dolenskem 31. marca 1865. V naših gorjancih je spet pretečeni teden verh prejšnjega tako velik sneg zavalil, da ga menda ne bo pred binkoštni konec, ako nam Bog juga ne pošlje. Ljudje in živali že zdaj veliko pomanjkanje terpijo, — in se tudi v naših hribih marsikteri ubogi družini, posebno Vinovškim pogorelcem, ravno tako hudo godi, kakor Notranjem, ki od lakote čepijo — ali kaj še le bo! — J. O. L.

+ **Iz Notranjskega.** (Odkod dandanašnja revščina?) Čudno se mora vsakemu zdeti, kedar

bere v „Novicah“ str. 72, kako se Notranjci kratkočasijo in po čitalnicah veselé, ko precej na isti strani najde popisano „silno burjojin prošnja“! Prečuditi se ne more, kedar bere „Novice“ str. 80, kako Notranjci plešejo, drago godbo si omišljujejo in še v sv. postu veselice razpisujejo in o sv. nedeljah zjutrej, ko se po kmetih navadno ob 6. uri služba božja obhajati prične, izhode naznanjajo, in ko bere na str. 82. „Novic“: „Milodari za siromake Notranjce!“ Gotovo bi bilo primeriši in Notranjem bi pri naprošenih milodarjih veliko bolje hasnilo, ako bi se v zdajnem revnem času, ko smo vsi skupej tolikanj potrebni, glediščne igre, s stroški sklenjeni izhodi, ki posebno ob dnevih Gospodovih osnovani čisto nič domači reči ne koristijo, mnogo pa priprostega, pobožnega Slovence pohujšujejo in žalijo, ne razglaševali tako prenapeto *) po Novicah, ktere naš kmet prebira, ki pa ne vé prav razločiti, da omenjenih veselic se le bolj časarji udeležujejo. Saj revščina resnično tako pritiska in se tako splošno širi, da bodo v kratkem že tisti milošnje potrebovali, ki jo zdaj drugim zkazujejo! —

Ne storimo pa še vsega, kedar le nad pomanjkanjem tožimo, treba je, da se po vzrokih oziramo in premišljujemo, odkod siromaštvo navstaja, in da si tako odstraniti iščemo, kar nam beraštvo pospešuje. Žalostno je brati po novinah: tu so kmetijo na stotine cenjeno za 50 gld. prodali; tam še za lepo posestvo kupca ni bilo. Serce me je bolelo, ko sem bil priča in gledal kmeta, da se je za ušesi praskal, zakaj je za 1000 gl. cenjeno posestvo 500 gld. obljubil, ker ni nobeden dražil in je zvedel, da zastali cesarski davki znašajo le 200 gld., in da bi bil dobil posestvo za 200 gld., ako bi mu bilo to poprej znano bilo. Kako so pa posestva tako pod nič prišle? Ali je postala zemlja drugačna od prejšnje, da je ceno zgubila; ali nimajo stanovniki denarja, da bi višej plačevali; ali si je pa nakupiti volje nimajo? Zemlja je prejšnja, torej prejšnje cene; pa stanovnikom denarja zmanjkuje in tudi volje, posestva si nakupovati. Zakaj?

Sploh uterjena resnica je, da je v našem cesarstvu poljedelstvo pglavitni faktor, in da ono ljudstvo živi in z davki državo ohranjuje. Dasiravno vendar kmetijstvo največ davkov odrajtuje, in torej tudi k blagostanju države največ pripomore, porajta se nanj vendar premalo in se za umno kmetovanje in po njem za deželni blagor ali gorje le malo malo stori in skerbi. Da naše kmetijstvo za sosednimi državami zaostaja, prihaja od tod, ker se nanj toliko ne porajta, kolikor po pravici zasluži.

(Konec pride.)

Iz Celja. B. V nedeljo (26. marca) je bila v tukajšnjem mestnem gledišču prav vesela zabava. Igrali so dobrovoljci ali diletanti (prijatli in prijateljice lepe umetnosti) dve nemški šaloigri. Dobiček bode v pomoč tukajšnji družbi, ktera podpira uboge dijake ali učence: „Studenten - Unterstützungs - Verein“!

Igrali so sploh verlo dobro, ljudi je bilo polno, namen se je z lepim vspehom dosegel. — V našej čitavnici se tudi večkrat kaka igrice predstavlja v domačej besedi, samo škoda, da je toli težko zvedeti — če ti sicer čitavnični sluga ne prinese oznanila: kaj in kedaj? Menda bi ne bilo ravno tako sila težavno, ko bi nam g. čitavnični tajnik vselej poprej naznanil v „Novicah“ ali v „Slovenca“, kaj in kedaj se bode igralo, da bi tudi vnanji udje in drugi gostje lahko zvedeli še opravelem času. Kaj menite? — Naš čitavnični oder je dosti tesen in za malo več igrokaze celó nesposoben; tudi ostale čitavnične dvorane niso preprostorne. Temu

*) Koliko je na teh naznanilih smešnega, kdo bi le omenjal! Pis.

se pa, kedar bi se kaj večega predstavljati nameravalo, lahko v okom pride. Naše mestno gledališče skorej da leto in dan praznuje: kako lepa priložnost, ktere pač, nimajo povsod! Kaj, ko bi naši čitavnični igravci, ki se tako verlo obnašajo, stopili včasih iz čitavničnega tesnega odra na dosti prostornega v mestnem gledališču? Narod bi se gotovo v obile meri udeleževal in dobiček naj bi se potlej obrnil že na to ali uno stran. Kar je bilo leta 1848 Celjanom mogoče, bode gotovo tudi zdaj! Samo krepko poskusite, saj velja za sveto domačo reč! Slava!

Dežele trojedine kraljevine.

Hervaska. Preprij zavolj večkrat napomnjenega brezimnega programa je nekako potihnil. Vse pa na to bije, da se je tudi g. Mazuranic posvetovanja udeleževal. Le na dan z besedo, da se vsaj zve, pri čem da smo! —

Serbeki zbor v sremskih Karlovcih se je 1. aprila razpustil zato, ker se niso mogli Serbi in Romanci zediniti o cerkvenem premoženju in posestvu.

Ptuje dežele.

Francoska. Postavodajavni zbor se o adresi posvetuje. Opozicija zelo za svobodo govori, pa bode najberže vse zastonj. — Cesar Napoleon misli na Algirsko potovati. — Francoski vojaki v Rimu se neki za vojsko pripravljajo; s kom se mislijo udariti, se še nič prav ne ve. Nekaj se pa snuje. — La Valette, velik prijatelj princa Napoleona, postal je minister notranjih zadev. —

Mehiko. Cesar Maks je v posebnem ukazu katališko vero za deržavno oklical, zraven pa tudi rekel, naj se druge terpe. —

Drobtine.

Gospodarstvene. (Priporočilo za letošnjo pozno spomlad.) Od leta 1775 ni bilo tako pozne zime. Kmetovavci moramo skerbeti, kaj da si bomo za prihodnjo spomladansko setev izbrali, ako bi sneg pred dvema ali tremi tedni ne pošel s polja. Če nas bo sneg zaderževal, skerbimo, da sadimo več krompirja, turšice, sočivja, pese, in da sejemo moharja, znane dobre živinske piče, ki se zavoljo merzlot še le perve dni majnika seje. Poseje se ga na en oral (joh) zemlje en mernik (pol vagana) ali na 100 štirjaških sežnjev en bokal (firkelj*). Kosí se za klajo, kakor je bilo že v „Novicah“ rečeno, kadar začne svatje delati; za seme se pa pustí tako dolgo, da svatje dobro izzori. Mohar dá še drugo manjšo košnjo, ako je letina za-nj; sicer se pa po prvi košnji še lahko ajda seje.

Fid. Terpinc, preds. kmet. družbe.

(Nekaj o bčelicah.) V „Slovcu“ št. 21 sem bral spis iz celovške okolice, ki oznanuje, da se tam bčelicam slabo godi. Tudi v Plajbergu in njegovih okolicah je ravno taka. V tej fari skorej ni posestnika, da bi z bčelami se ne pečal in tudi gostači bčele redijo. Pa letošnja zima nima niti konca niti za bčele ugodnega vremena; slabo, prav slabo se jim godi, ker v pretečenem letu ajda paše ni dala. Skorej vsi bčelarji od merličev pripovedujejo, nekterim so že vsi panji pomerli in gotovo bi v Plajberški fari sto ali še več zamertih panjev naštel. Da tako merjó, odkod to pride, je po moji zastopnosti omenjeni bčelar v „Slovcu“

*) Na vertu kmetijske družbe ljubljanske na Poljanah je naprodaj seme moharjevo.

prav umno in dobro razjasnil. Tudi jaz se že nekaj let z bčelarstvom pečam in sem že na mnogotero vižo bčelicam vstreči skušal, — in zares dobro mi je zdaj došlo, kar so me poprej že lastne skušnje učile. Iz naših gor moramo panje v Rožno dolino zavoljo jesenske paše prenašati in skorej čisto prazne sem domú dobil. Po 11, 13, 14, 15 liber so imeli, le en sam panj je 21 liber tehtal in le 12 od 36 panjev sem za pleme čez zimo ohraniti mogel. Pa koj hitro sem jih prav dobro odel in pri porezovanju jim precej muh in tudi nekaj sterdi v satovju pridjal, iz kterega so jo hitro v gnjezdo znosile. Kakor hitro je meseca januarja solnce prav lepo prisjalo, posejal sem okrog bčelnjaka sneg s pepelom in $\frac{2}{3}$ sterdi, $\frac{1}{3}$ vode in $\frac{1}{2}$ lota morske soli vkup zmešal, vse prav dobro segrel, postati dal, potem posnel in to mlačno mešanico opoldne v koritcih bčelicam jesti dal. Ni polovico ure terpelo, in že so bčele veselo jele šumeti in letať in so se tako očistile (sprušile), da je daleč okoli po snegu vse rumeno bilo. To sem že delal pretečeno leto in ponavljam, kolikorkrat jim sterdi dajem; sol jim po tem takem prav dobro služi. Škušnja me je tega učila in sem na tej poti vse panje pri življenju ohranil, nobenega pogreba še nisem imel. Poskusite bčelarji, škodovalo gotovo ne bode!

Iz slov. Plajberga 30. marca 1865.

Š. M.

Duhovske zadeve.

Kerška škofija: Čč. gg. Tavšic Jož. in Kernjak Andr. menjata svoji mesti, in prvi gre na faro Obirje, drugi pa na faro Borljani; č. g. Hobel Ant. je dobil faro Knezovo.

Lavantinska škofija: V pokoj gredó župniki: čč. gg. Lapuh, Vraz Val. in Tratnik Val.

Ljubljanska škofija: Č. g. Mejač Anton lokalist na Vojskem, dobil je faro Šmihelj pri Novem mestu.

Prenos:	2 gld. 12 kr.
Dalje so darovali:	
A. W. v K.	1 „ — „
Kolar Jan., fajm. v Brezi	2 „ — „
Dr. M. v C.	2 „ — „
vkup:	7 gld. 12 kr.
2 iztisa „Slovenca“ po 3 gld. 12 kr. iznaša:	6 gld. 24 kr.
ostane:	— gld. 88 kr.

Loterija.

Terst:	88.	68.	27.	16.	28.
Gradec:	30.	18.	58.	76.	9.
Dunaj:	13.	31.	63.	50.	7.

Dunajska borsa 4. aprila 1865.

5% metalike	71.35
5% nacional	76.90
Novi zlati	5.22 $\frac{1}{10}$
Srebro	108.

Naznanilo.

V Novem mestu na Krajskem je na prodaj na velikem tergu lepa hiša na dva gorna (nadstropja) s prostornim vertom. Jako pripravna je bodisi za gostivnico, kavano ali štacuno. Kdor jo želi kupiti, naj se oglasi pri tergovcu g. B. C. Rossbacherju v Celovcu. Pogojí so dobri in vabivni.